

Pres, præstation og ungeliv
Sip konferencer 9.-10. december
2019

V/ Helle Rabøl Hansen. Post.doc Aarhus universitet og tilknyttet NO!SE,
Network Of Independent Scholars (in) Education

i samarbejde med Jens Christian Nielsen

Dagens ungegeneration er...

- Den mest loyldige ungdom siden 2. verdenskrig (Balvig et al 2015, Vive 2018).
- Den mest veluddannede ungdom siden 2. verdenskrig (Vive 2018.mfl.)
- Fra et kvalitativ ungdomsforskerperspektiv: reflekterede, søde. Og mange er....

Sårbare

Et vidensståsted i centrum...

Menneskets længsel

efter at høre til -Longing for belonging
(Hansen 2011, 2018)

Hvordan undersøge
unges trivsel?

To nedslag:

Unge føler sig i dag mere **pressede** end tidligere (Vive 2018, UVM 2018 m.fl)

Flere unge i dag føler sig **ensomme** (Pisa 2003-2015. Madsen & Lasgaard, 2014; Rasmussen, Pedersen, & Due, 2015. Larsen et al., 2018).

Brogede trivselsbilleder

Trivselsudfordringer for gymnasieelever skriver sig ind i et samfunds diagnostic generationsbillede af vores unge.

Tal for psykiatriske diagnoser, for oplevet pres, stress og **ensomhed*** er steget i denne ungegeneration sammenlignet med tidligere (Vive 2018. Sundhedsstyrelsen 2018 m.fl)

***) Ny tendens? Lavere tal for rapporteret mobning – højere tal for rapporteret ensomhed (Hansen og Nielsen in press)**

Om pres: Trivselmåling gym. 2018 (Uvm)

1. Halvdelen af elever svarer, at de "tit" eller "meget tit" føler sig pressede på grund af karakterer.
2. Når det gælder følelsen af pres på grund af egne krav og forventninger til skolearbejdet, oplever næsten 70 procent af pigerne sig "tit" eller "meget tit" pressede, mens det gælder for knap 50 procent af drengene.
3. Over 30 procent af eleverne har af forskellige årsager seriøst overvejet at "droppe ud" af skolen.

Hvordan
forstår
vi presset?

At forklare en depression

”...Det er svært at forklare, hvis man ikke har prøvet det. ...jeg er ligesom fanget, sådan inde i et mørke, jeg kan ikke komme ud, og jeg er der hele tiden uanset, hvad der sker. ..Og så får jeg denne her sorte, sorte samvittighed, for jeg synes, jeg burde være glad, for jeg sulter jo ikke vel? Jeg er ikke i krig, vel? Mine forældre er søde..og sådan”. (Emilie 20 år).

Nye målgrupper for unge i sårbare positioner?

At være ung er et vilkår i sig selv.

Om de pressede piger

”12 talspiger”

Vs

”12 tallets piger”

”Jamenficering” af drop-outs på gymnasierne (Hansen in press)

- ”Jeg tror ikke, det var det rigtige valg for ham. Han er slet ikke egnet til STX”.
- ”Han har jo ligesom selv valgt at være her, og langt hen af vejen er ungdomsuddannelserne ansvar for egen læring.”
- ”Hun er en enspændertype der ikke kan finde ud af at indgå i fællesskaber.”

Jamenficeringer i flerhed individualiserer en social udfordring, der handler om manglende tilhør, fremmedhed og mistrivsel på gymnasierne.

Hvorfor er der en stigning af
mentale udfordringer for unge?

Unge i eksistentielle og strukturelle modsætninger (Hansen & Nielsen in press)

På den ene side eller	Den anden side?
Alt synes muligt. Børn af to velfærdsgenerationer	Vise gode karakterer og god karakter. Når det ikke lykkedes giver unge sig selv skylden. (Nielsen et al 2013. Hansen et al. 2018)
"Me, me, me" generationen?	Eller "we, we, we"
100 % institutionsgeneration/ stor institutionskapital /"eksperter" i at være deltagere i formelle, sociale sammenhænge	Behov for at møde "primær omsorg" i skoler og under uddannelser
Vækst *)	Værenhed
Reflekterede, dannede, moderne	sårbare

Modsætninger oplevet fra
forældreperspektiver

Jeg vil selv.....Men...

.....putter du mig, når jeg har det
svært?

Trivsel i skolen og på ungdomsuddannelserne - 3x V

- At opleve *velvære* ("Wellbeing")
- At få adgang til at *virke* (faglig trivsel)
- At være *vellidt*

(Hansen 2019)

Fællesskabende didaktikker – trivsel gennem faglighed

Undervisning som trivselsarbejdets centrale lokation....

Fordi undervisning kan være fælles 3....og dermed skabe mulighed for BELONGING.

Det kræver didaktisk demokrati

(Hansen 2013, 2018 ff)

5 opmærksomhedspunkter

Faglig tematik	Bud på praksisvar
Trivsel 1: oplevelse af VELVÆRE	Professionel (pædagogisk) nærhed (Hansen, Nielsen et al 2015)
Trivsel 2: Adgang til at VIRKE	Differentierede fremlæggelsesformater / stille fagligheder i spil
Trivsel 3. At være vellidt	Genlæse rus-ritualer? / udfordre elevensomhed og mobning
Klassens/holdets betydning for tilhør og udvikling	Fællesskabende didaktik / analyse af klassemønstre som springbræt for indsats
Præstationspres	Af-individualisere årsagerne i retorik, samtaler og i didaktik

- Tak for i dag.... Må trivslen være med jer 😊